

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily riásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ezen kívül minden hirdetésnél 60 fl. bélyegdíj fizetendő. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyzsége szerint.

Adtál uram esőt

Mint hosszú, állandó szárazság alkalmával a libák hogy nyakukat hol jobbra, hol balra csavargatva nagy epekedéssel tekintgetnek föl a borulatlan égre, keresve azon legalább egy tenyérynnyi felhőcskét, mely ha már esőt nem is ad, de legalalább kilátást nyújt arra, hogy csakhamar többek és jobbak fognak majd utánna következni, azon képen tekintettünk mi községi, közbirtokossági stb. erdőörök az új rend elé, melyet a kezelésünkre és védelmünkre bizott erdőknek állami kezelésbe való vétele volt meghozandó, abban a biztos reményben, hogy ez lesz a mi hajnalcsillagunk s végre valahára nekünk is megvirrad majd. A hajnal meg is jött, de nem az ő fényességében, mint a hogy azt mi vártuk, hanem csak a régi boruláson szűri át halvány fényét mi ránk szegény erdőörökre. Nem szólok egyébként általánosságban, mert nem tudom, hogy másutt milyen rendben van a tisztelt kartársak szénája, hanem szól az énekem a biharvármegyeikről, mint a kiknek kebelébe tartozni szerencsés (?) vagyok.

A dolog ugyanis úgy áll, hogy a földmivelésügyi m. kir. minister úr ő nagyméltóságának mult évi 15.217 számú magas rendelete folytán a nagyváradi kincstári erdőhivatal karöltve a kir. erdőfelügyelőséggel kidolgozta a ránk vonatkozó szolgálati és fegyelmi szabályzatot s azt jóváhagyás illetve a jóváhagyásnak kieszközlése végett a vármegye közigazgatási bizott-

sága elé terjesztette. A szabályzatban egyebek között az is benn volt, még pedig a 4-ik szakaszban, hogy a járási, községi stb. erdőörök fizetése jövőre havi előleges részletekben a vármegye pénztárából fizetessék, tehát az az intézkedés, a melyre már olyan régóta epedve vártunk.

Az elintézés várákozáson felül gyorsan ment, mert már harmadnap alkalmunk volt olvashatni a „Szabadság“ czimű lap hasábjain, hogy a vármegye közigazgatási bizottsága a szabályrendeletnek ezt az intézkedését, melynek életbeléptetését mi különben már három évvel előbb — sajnos, hiába — kérelmeztük elvetette.

Ott vagyunk tehát, a hol a mádi zsidó.

Azt, hogy az állami kezelésbe vétel által a mi helyzetünkön valami nagy mértékben segítve lesz, még a legvérmesebb reményűek sem várták, hanem azt az egyet mégis csak reméltük, hogy amúgy is nagyon szűkre szabott fizetésünkhöz a jövőben mégis csak valahogy hozzájuthatunk, mert furcsa helyzet ez a mienk a kiknek jól megérdemelt fizetésünket úgy kell összekoldulnunk tudja Isten hány községi és közbirtokossági pénztárnál s a végén leggyakrabban oda jutunk, hogy eldalolhatjuk a lapunk hasábjain is pár évvel ez előtt megjelent koldus nótát;

Gyü sárga, gyü fakó, itt semmit sem adnak,
Minthogy jó idő van, kendert nyüni vannak!

Nehogy pedig azt higgye bárki is, hogy agyrémeket látok s állításomat csak úgy a levegőből kaptam ki, itt a saját szomoru példám mint a kinek a mult évről 26 községi és urbéri közbirtokossági pénztárnál 328 korona és 52

fillér fizetésem még eddig nem lett kifizetve, egy község pedig három évi fizetésem fejében 41 koronával és 80 fillérrel adósom.

Pedig ezek a községek és közbirtokosságok egytől-egyig megkivánják tőlem, hogy szolgáltatatom pontosan teljesítsem, javukra birtokukat minél jövedelmezőbbé tegyem.

Ha már a sors minket erre a sanyaru pályára kárhoztatott s kénytelenek vagyunk a valóban csekély s nem a tisztességes megélésre hanem csak tengődésre alkalmas fizetéssel beérni, legalább méltán kívánhatjuk azt, hogy az a kevés, a mit jogosan követelhetünk, nekünk pontosan ki is fizetessék, mert alig van valami leverőbb az emberre nézve, mint az, ha látja, hogy legjogosabb igényei sem nyernek kielégítést. Lehetetlen, hogy az ilyen eljárást ne kövesse nyomon az elkedvetlenedés, mely minden egyébre vezethet, csak a szolgálati buzgóságra nem.

Nyilván ez lebegett a kincstári erdőhivatal és a királyi erdőfelügyelőség szemei előtt s ime most, midőn javaslatuk el lett utasítva, még jobban meggyőződhetnek helyzetünk keserves voltáról, mert ha már maga a vármegye, melynek kezében van a hatalom s annak minden kényszerítő eszköze, sem bizik abban, hogy a községek és közbirtokossági testületeken a szerény erdőőri fizetéseket pontosan megveheti,

holott ő fölöttük áll, mit tehetünk mi szegény erdőőrök, kik ezeknek alatta állunk s szinte kényükkedvűktől függünk, hogy jogos követeléseinket megkaphassuk?

Már magában véve az, hogy havonként ugyanannyi nyugtát kell megírunk, a hány pénztartól kapjuk, vagy legalább kapnunk kellene a járandóságunkat, valamint a fizetés felvétele czéljából tett — leggyakrabban eredmény nélküli — körutunk mennyi drága időnköt rabolja el, melyet szakmánkban sokkal hasznosabban használhatnánk fel. Hát még az a sok bélyeg, melyet a nyugtákra fel kell ragasztanunk s melyek közül egy elegendő lenne, ha fizetésünket egy helyről s egy összegben kaphatnánk.

A szolgálati és fegyelmi szabályaink ügyének további folyamát nem ismerem ugyan, de azt hiszem, hogy a vármegyei közigazgatási bizottság határozatával az még nincs befejezve, mert jogerejűségéhez minden bizonynyal a földmivelésügyi m. kir. ministerium jóváhagyása is szükséges, most tehát minden reményünk abban van, hogy a vármegyének ezt a mivel sem indokolható s fölötte sérelmes határozatát nem fogják ott elfogadni, hanem utasítani fogják a vármegyét a szakasznak a tervezet szerint való csonkítatlan betartására s ekkor a mi láthatárunkat borító s a jobb jövő hajnalát eltakaró felhők közül is a legsötétebb el fog

TÁRCZA.

A ház kedvence.

Bizonyára sokan lesznek olyanok, a kik azt fogják hinni, hogy valami rózsás arczu, szőke göndör fürtű babáról lesz szó. Pedig dehogy! Se nem szőke, se nem baba, sőt még csak nem is a szép nemhez tartozónak vallja magát, hanem egy közönséges legény ember a mi házunk kedvence.

Franczika az, a kiről az ének szól.

Biz' ő már nem mai csirke, de azért még nem is öreg. Azok közé tartozik, a kik soha sem vénülnek meg, mert az idő — miután homlokára egy pár barázdát rótt s költői rendetlenségben pompázó fekete fürtjei közé néhány hamvas szálát vegyített — teljesen megfeledkezett róla. Itt hagyta hangulatkeltőnek. Az a pár

barázda és hamvas hajsza ugyan teljességgel elegendő arra, hogy valakinek benőjjön a feje lágya, ha ugyan ilyesmi iránt érez magában némi hajlandóságot. A mi Franczikánkban egy ugyan nem hiányzott, sőt határozottan ágaskodott benne, már tudniillik a hajlandóság, bár nem éppen a feje lágyának a benövésére, mint inkább a „cseppek“ kóstelgatására, a mely téren való munkálkodása teljes mértékben feltárta dúsgazdag keblének egész érzelmi világát. Ilyenkor nyilatkozott meg benne az igazi hajam a nevelésre, a jámbor erkölcsökre való oktatásra, mert meg kell jegyeznünk, hogy passionátus állatnevelő.

A legszeretetre méltóbb édes anyja nem kedveli jobban az ő édes magzatját, mint a hogy a mi Franczikánk kedveli az ő Bimbókáját, mely utóbbinak csendes mellékfoglalkozása nem más mint az, hogy borju.

Hallva azt a figyelmes társalgást, látni az e közben örömtől rogyogó napraforgó arcot, midőn a tanítvány szelid bögéssel és hálás kéznyalással fejezi ki keble mélyében érzett háláját nevelője iránt, ki őt olyan

még majd olyan idő is, mikor ránk is teljes fényében fog kisütni a nap.

A vármegyei bizottság határozatával szemben — ha az megmaradna — csak úgy lehetnénk, mint az elől idézett [nótát daloló koldus, ki mikor a kéregető fiu a kordéhoz jöttmindig, azt kérdezte: „mit hoztál?” Ha a fiu azt mondta, hogy lisztet, arra az volt a felelet: „töltsd a zsákba!” de ha azt találta mondani, hogy tojást, akkor azt mondta, hogy: „csapd a kerékhez!” mert jól tudta azt, hogy a koldusnak adott tojás rendesen záp. Ha a községi és közbirtokossági erdőknek állami kezelésbe való vételét rendelő törvény nekünk is csak tojást hozott, akkor mi nem mondjuk ugyan azt, hogy: csapd a kerékhez! hanem igenis azt, hogy: „Adtál uram esőt, de nincs benne köszönet;”

Egy biharmegyei járási erdőőr.

Az áterdőlés.

Közli: Krisán György.

A felujított erdőt teljesen magára, illetve a természetre nem hagyhatjuk, mert könnyen olyan irányban fejlődhetnék, mely céljainknak nem felelne meg, a mennyiben a még nem záródott fiatal erdőbe az az értéktelen fanemek fészkelik be magukat s elnyomják az értékeesebb fákat.

Ha erdönket rendszeresen akarjuk kezelni, akkor

a világosság elnyerése s a jobb és gyors növési, valamint értékeesebb fák kedvéért alkalmazzuk az áterdőlést oly módon, hogy abból az értéktelen fanemeket kivágjuk és csak az értékeesebb egyedeket hagyjuk meg.

Ezt az eljárást az ország némely vidékein tisztításnak, vigályításnak, másutt gyéritésnek nevezik. Az erdészeti szakirodalom azonban a tisztítást más fogalom alá vonja, mert tisztító vágásnak azt az eljárást nevezzük, midőn a magról kelt vagy ültetett erdősítésekben az alkalmatlan növényzetet a fiatalos 3—4-ik évében tisztíttatjuk. Áterdőlésnek ellenben azt nevezzük, midőn a fiatalos erdőnek a koronája már zárkózott s akkor tisztítjuk meg az alkalmatlan fáktól.

Midőn a fiatalos már zárkózott, akkor állt be a fácskáknak egymással való küzdelme a napfényért. Ekkor a gyöngébb egyedek elmaradnak, az erősebbek kinyújtják fegyvereiket s mind jobban terjesztik suda-raikat a napfény felé. A harc azonban már most ezek közt folyik tovább s ismét igyekszik elnyomni egyik a másikat, a küzdők száma pedig egyre apad.

Ebben a küzdelemben nem csak a túlszárnyaltak növekvése szenved, hanem megsínylik azt a győzedelmese is és fejlődésük lassabban halad, mert az elnyomottak a följük ágaskodóktól sok világosságot fognak el s kényszerítik a fölfelé való folytonos növekvésre. Ezért az erdőgazda helyesen cselekszik, ha a küzdelem eldöntéséhez segédkezet nyújt az uralkodásra törekvőknek oly módon, hogy az elnyomottakat és túlszárnyaltakat kiszedi.

Az áterdőlésnek azonban még más oldalról is van létjogosultsága s ez nem más, mint a jövedelem gyarapítása, mert az elnyomott és elszáradt fákat nem hagyjuk értéktelenül az erdőn veszni, hanem addig,

odaadó gyöngédséggel vezeti a rétek sötétzöld pázsitján, mint senki más pályatársai közül, mondom mindezt szemlélve lehetetlen meg nem kedvelni Franczikát.

Szereti is őt a háznál mindenki, mi mellett különben már maga a „Franczika” elnevezés is tanuskodik. De meg is érdemi ezt az általános szeretetet. Ábrázatán szelid jóság ömlik el, mint a „Popiván” havasról nyaralás után lekerülő csöndes barányé; nagy fekete szemei olyan ábrándosan tekintgetnek ide—oda, hogy a világ nyolczadik csodájának lehetne mondani, ha valamikor a holló kokettirozna vele. No de nincs is ok e miatt aggódni, ennyire fel nem magasztalják, bár mennyire kedvelik, habár bajusza alatt olyan hamiskásan mosolyog s e mellé olyan észbontóan hunyorít, hogy az Irma szakácsnének valósággal csókolni valónak találja.

De ez még mind semmi. Azt mondják, hogy Blahánének ékes hangja van és ha rágyújt egy-egy nótára, még a csalogány is tanulhatna tőle. Hát ez mind igen szép, de hallaná csak a csalogány egyszer

a mi Franczikánk hangját, tudom, hogy menten úgy a faképnél hagyná Blahánét, mint a bagoméri juhász bojtár a gazdáját. Hanem ez ritkán történik meg, mert Franczika a mellett hogy keveset szól, lassan gondolkodik és nehézkesen jár, de ha olykor mégis megnyitja a száját, akkor azután ünnep van a háznál s epedő vágygyal, csendesen figyel mindenki. Kár hogy annyira csak ritkán lehet vinni a dolgot, hogy megnyilatkozzék. Addig, míg a „cseppeket” protekziós knpiczából szűrösölgette, ezek még csak felköltötték benne a hangulatot, de ma már ez sem kell neki. Vége. Azóta:

Szomoruan bóg a borju,
Bánatosan gágog a lúd,
Sir az egész udvar népe,
Mert Franczikát bánat érte.

De már hogy is ne? Vele is megtörtént az, a mi másokkal is meg szokott történni. Nem méltányolták eléggé a szorgalmát, elismerés helyett szemrehányást tettek neki, ilyesmi hallatára pedig még a kevésbé érzékeny kebel is kizökken rendes egyensúlyából s bele temetkezik a bánat ölelő karjaiba. Franczika ugyan

mig van értékük, elárusítjuk. Az ebből nyert haszon azonban nem nagy, mert csak ott nyerünk némi csekély jövedelmet, hol a fa drága, ott azonban, hol ez olcsó, még rá kell fizetnünk az áterdőlés költségeire. Ilyen helyeken helyesen cselekszik a gazda, ha részben gyérit s ott, hol kissé vastagabb és hosszabb fákat kell kivágni, ezt a munkásokkal felébe végezteti, ott azonban, hol csak értéktelen fákat kell kiszedni, milyenek a nyír, nyár, mogyoró stb., ott az egész nyert anyagot átengedi munkabér fejében, mely föltétel mellett a falusi nép örömet lát neki a munkának, mely alkalmat nyújt neki faszükségletét készpénz kiadás nélkül beszereznie.

Olyan helyen, hol szálerdőt óhajtunk nevelni, az áterdölés alkalmával a tuskókat és tősarjakat, de még a tölgyсарjakat is ki kell szednünk, hogy ezek a magról kelőket el ne nyomhassák. Az áterdölésnek egyik legfőbb feladata elegyes állabokban, a milyenek a tölgyesek, az elegy arányt szabályozni, itt azonban az árnyéktűrő fanem ellen nem kell irtó háborút indítani, kivált a gyöngébb talajon, hol bizonyos korlátokat kell betartani, hogy így azok talajvédő szerepüknek megfeleljenek. Rosszabb termő helyen arra kell törekednünk, hogy az árnyéktűrő fanem az állab alaptömegét képezze ugyan, de azért mindig fölénnyben kell tartanunk a tölgyek megfelelő számát s ezeket meg kell védelmeznünk az elnyomás ellen.

Az áterdölés alkalmával nem csak az idegen és hasznavehetlen fákat kell kiszednünk, hanem törekednünk kell a beteges, rákos, gombás fák eltávolítására is, mert nem csak hogy ezeknél egészséges és erőteljes fejlődést nem várhatunk, hanem betegségük csiráival könnyen megmetelyezik egészséges tarsiakat is.

A legértékesebb fáink közé tartozik nálunk a

tölgy, mely elég zömök és hamar eléri a szükséges állékonytságot, ha az áterdölést idejekorán kezdtük, míg ellenben ha az áterdölés késik s kivált ha a tölgy árnyéktűrő fanemek közt növekedik, akkor törzse nyulánk és vékony lesz s egymagára maradv a jég, zurmara és hó ellen csak csekély ellenállást képes kifejteni. Ilyen esetben tehát az áterdölésnél igen óvatosan kell eljárunk és csakis az olyan elnyomott fákra szorítkoznunk, melyek még csúcsukkal is alig érnek ki a világosságra.

Ha a törzsek elég szilárdan állnak magukra, kivált ha azok a rudas erdő korát elérték, az áterdölés mérve nagyobb lehet s kiterjeszthető nem csak a túlszárnyaltakra, de az olyan fákra is, melyeknek csucsá bár kiér a szabadba, de ágazatuk nagyobb része még el van nyomva. A tölgy 30—40 éves korában még erőteljesebb áterdölést is megtűr, addig azonban, míg hosszönvekvése tart, nem szabad oly mértékig mennünk, hogy a törzs oldalágainak idejük legyen az újabb zárulásig megvastagodni, mert akkor a törzs nem vetheti le őket elszáradásuk után, hanem mint vastag ágesonkok maradnak azon vissza s korhadásba menve, ezt a betegséget beviszik a törzsbe is, nagyban csökkentvén ennek értékességét.

Jó talajon rendesen áterdölt tölgyesekben mindeféle cserje és árnyéktűrő fanem, különösen a nyár, nyír, mogyoró stb. szokta fölütni tanyáját. Ott, hol a tölgy már eredetileg keverve volt nyírral, nyárral s ezekből az állabon elég anyafa van, ott a leirt áterdölés folytán ezek magja elvetődik és a talajt az árnyéktűrő csemeték sokasága lepi el, mely az áterdölésnek a talajra való káros következményeit meggátolja.

Köves hegyi talajon és verőfényes lejtőkön azzal is, ha a vágás fordulása alkalmával a tölgy az állabnak

nem ezekbe, hanem a Bimbóka szarvai közé temetkezett s ott sirta ki a rút hálátlanság miatt kicsordult legforróbb könnyeit.

Hát biz' ez megtörtént s én ma sem értem, hogy lehetett olyan kemény szivü a mi házunknak különben jóságos úrnője, ki maga is kedveli Franczikát. Pedig csak egyedül ő a hibás, el is mondta már töredelmesen a „mea culpa“-t, sőt iparkodott Franczikát megkérlelni elléggé meg nem fontolt szavaiért, hogy — tessék csak elképzelni — ő, a Franczika, a Bimbóka nemes érzelmü nevelője garasolja fel az udvaron az utakat! Hanem hát kárba is vezett minden nemes igyekezete.

A tenger fenekére dobott kavicsot feltalálni dolgot ad még a legügyesebb bűvárnak is; hasonlóképen a Franczika lágyan érző keblén ütött sebet begyógyítani a leggyöngédebb kezeknek is csak nehezen sikerül. A kebléből előtörő nehéz sóhajok, a bánatosan rezgő hang ezt sejtetik velünk. Pedig még a pogány szive is megesnék rajta, látva, hogy tekintget lehorgasztott

fővel szomoruan hűséges barátjaira, a Bimbókára és annak társaira.

— Hát miért néztek rám? Ugye sirni szeretnétek? — tör ki végre a panasz ajkain s ez némiképp enyhíteni látszott szive fájdalmát.

— Feküdjetek le, ne várjatok engem. Látjátok, látjátok, milyen rossz dolgom van nekem. Hiába dolgozom, nincs elismerés. Nem is kell már nekem semmi. Nem is eszem többé, hiszen még töletek is sajnálják az ételt! Ugye ti sem esztek? Koplaljunk hát együtt. No most megvetem az ágyatokat, feküdjetek le s ne nézzetek engem. Úgy ni!

Az egyiket elaltatja, a Bimbókát simogatja.

— Hát te csak nem akarsz lefeküdni? Velem búsulsz, ugye? Látod, nekem ez fáj! Legalább te feküdj le. Ne lássalak még téged is keseregni Eh! jobb is volna meghalni!

Ez a jelenet feldúlta a ház békéjét. Valóságos bábeli zavar ütött tanyát kebleinkben s tudja Isten, hogy mi lett volna velünk, ha Irma szakácsné hosszas közben-

csak a felét teszi ki, a többi fanem pedig az árnyék-tűrőkhöz tartozik. Azokon a helyeken, melyeket nagyobb részt értéktelen fa főd, ezeket nem csak hogy nem szabad mind kivágni, de sőt itt is be kell tartani az áterdölés mértékét.

A sarj és közép erdőkben is múlhatatlanul szükséges az áterdölés, kivált a cserhántó erdőkben. főképen az állabnak a gazdaság céljainak meg nem felelő fanemek kitisztítására kell törekednünk. A cserháj meghúszódására és a csersav tartalomra nagyon üdvös hatással van, ha a vágás előtt 2—3 évvel eszközöljük az áterdölést. Fő gondot kell fordítani a közép erdő áterdölésénél arra, hogy a magról kelt tölgy csemeték a többi aljával szemben mindig előnyben maradjanak és megfelelő védelemben részesüljenek, mit az által érünk el, hogy a gyorsabb növési sarjadékat minden gyérités alkalmával kivágjuk, hogy így a magról kelt fácskákból fő fákat nevelhessünk.

Az áterdölés kezdő idejét majdnem mindig az értékesítési viszonyok határozzák meg. Hamarabb nem szoktunk áterdölni, csak mikor az ez által nyert anyag a költségeket már megtéríti, ekkor azonban már ezt az erdőre annyira előnyös műveletet tovább halasztanunk nem szabad, mert az ugy pénzügyi, valamint nemzetgazdasági szempontból is oktalanság lenne.

Az áterdölésnél annál többbe kerül a munka, mennél kevesebb a kiszedendő anyag. A szálerdőket elegendő 10—10 évi időközökben áterdölni, a sarj-erdőknél azonban az időközök annál rövidebbek,

járással, bájos mosolyával s holmi gyöngéd czirógatások segítségével el nem oszlatja a fejünk fölé torlódo viharos fellegetet.

Kiderült. Most már ismét a régi kerékvágásban s vigan megy minden.

A Bimbóka figyelmesen hallgatja megint a Franczika oktatásait, mosolyogva — már a mennyire egy borju mosolyogni tud — türi, a mint nevelője nyaklanczát rózsza, szegfű és tulipán csokrokkal felékesíti, azután pedig a maga tökfödője mellé is tesz egypár bokrétát s így feldiszitve indulnak el kettesben sétálni a rétre.

Menetközben a versenyekről szól az oktatás, előbb csak elméleti, azután átmennek a gyakorlati térre. A Bimbóka megáll, a Franczika előre fut, azután visszaszól:

— No, jer utánnam! melyikünk tud jobban?

Bimbóka megérti a hívó szózatot s ucczu! vesd el magad! Franczika utánna s csapnak ketten olyan borju versenyt, hogy az utcza szinte harsog a járókelők tetszészajától.

Mi pedig epedve várjuk azt a napot, a melyen a Bimbóka „jó reggelt” fog kívánni az udvaron, a Franczika pedig — bógni.

Károlyi Ede.

minél kisebb a forda, itt is azonban soha sem kisebbek 5 évnél.

A döntést az áterdölésnél fejszével eszközöljük, egészen fiatal erdőknél azonban a sujtó kést, míg a 15 cm.-nél vastagabb törzsek döntésénél a fűrészt is előnyösen használhatjuk.

LEVELEZÉS.

Balaton-Füred 1900 január 22.

Tekintetes szerkesztő úr!

Örömtől duzzadó kebellem ragadom meg a tollat, hogy az alábbi örvendetes hirt úgy a szerkesztő ural — kinek különben ez alig lesz ujság — és a tisztelt kartársakkal közöljem.

Magam is éppen úgy, mint több kartársam kezdtük már türelmünket veszteni a fölött, hogy alakítandó egyesületünk alapszabályai még mindig nem nyertek megerősítést s már félteni kezdtem, hogy olyan szépen indult építkezésünk még befejezése előtt romba dől. Nyugtalan-ságomban két magas állású úrhoz fordultam, kik már több ízben voltak kegyesek jóindulatukkal kitüntetni s felkértem, hogy sziveskedjenek a dolog ügyállása felől tudakozódni. A bennük vetett reményem nem csalt, mert az egyiktől f. hó 15-én, másiktól pedig 18-án kaptam meg az örvendetes választ, hogy alapszabályaink a nagyméltóságú földmivelésügyi m. kir. ministeriumnál vannak véleményezés végett s az általuk felkeresett irányadó körökben az ügy iránt nyilatkozó legjobb indulattal találkoztak, ezen kívül megígérni kegyeskedtek, hogy ügyünket nem csak ők maguk pártfogolni fogják, de még más előkelő pártfogókat is szereznek annak.

A nagy öröm behatása alatt kaptam meg f. hó 21-én lapunk 16-ik számát, melyből értesültem, hogy a napokban a szerkesztő úr is, mint alakítandó egyesületünk, illetve mozgalmunk ideiglenes elnöke fönt járt Budapesten az ügy érdekében s nem mulaszthatom el faradozásáért nyilvánosan is köszönetemet kifejezni.

Ne lankadjunk tehát, hanem buzgólkodjunk tovább egyesületünk megalakításán, igyekezve szent ügyünknek minél több hivat szerezni s kivált azokat arra is rábirni, hogy kedves lapunk előfizetőinek sorába lépjenek, mire már a legközelebbi időben annál nagyobb szükségük lesz, mert itt nyerhetnek majd tájékoztatást nem csak az alakuló gyűlés megtartásáról, hanem a további teendőkről is.

Az elért szép siker fölötti örömben az összes kartársakat a szerkesztő urat pedig szívből üdvözölve vagyok

igaz hive Papp János

hatósági erdőőr

az alakítandó egyesület ideigl. jegyzője.

Bácsfalu 1900 január 23.

Tekintetes szerkesztő úr!

Lapunk 16-ik számában megjelent s a múlt évi erdősítéseimre vonatkozó közleményemet kérem a következőkben kiigazítani:

A „B. új ültetés“ alatt jelzett költségek nem koronában, hanem még forintokban voltak számítva s így az összes költség 1824 forint volt.

Egy füst alatt legyen szabad egyet-mást a csemetekertek telepítési módjairól is elmondanom.

Ha új helyen akarunk csemetekertet telepíteni, akkor az alábbi eljárás a legcélszerűbb: a vetés előtt 2 héttel avagy közvetlen a gyeper 4–5 cm. vastagságban lehántandó s egy rakásra hordandó, mely azután a következő év tavaszáig elkorhadva a legjobb magtakaró földet szolgáltatja. A gyeper takarótól megfosztott területet azután felássuk, megporhanítjuk s ezt követi az ágyak készítése és a vetés.

Használt talajt a vetést megelőző ősszel fel kell szántani és megtrágyázni, tavasszal pedig újból alászántva mintegy két hétig pihenni hagyni. A többenél ez az eljárás sem költségesebb, hasznosságát azonban nem lehet elvitatni.

Kilencz év óta munkálkodom ezen a téren s még eddig mindig jó eredményt sikerült elérnem mag és fajkülömböség nélkül, így múlt cikkemben jelzett 12 klgr. luczfenyő magból 370000, — 10 klgr. vörösfenyő magból 160000, 4 klgr. erdei fenyőmagból 137000, végül 6 klgr. juhar magból 7000 darab csemetét nyertem, utóbbiak azonban már egy éves korukban kiültethetők.

A vetőmag mennyiségére nézve még megjegyzem, hogy 1 mt. barázdába legcélszerűbb luczfenyőből 800, vörös fenyőből 3000, erdei fenyőből 700 szem magot vetni s mindegyiknél 20 cm. sortávolságot alkalmazni.

Szöcs Illés
hatósági erdőőr.

Különfelek.

Lapunk mai számának szétküldésénél azoknál, kik még előfizetéseiket meg nem újították, a czimzalagra jegyeztük a lejárati napját s kérjük, hogy a jövő hó elején az előfizetési díjakat beküldeni sziveskedjenek. Az előfizetési díjjal egyidejűleg küldhető a röpirat ára is, utóbbi körülmény azonban a szelvényen mindig feljegyzendő. Néhány folyó évi erdészeti zsebnaptárunk is van, melyeket — míg a készlet tart — megrendelésre küldünk.

Erdészeti mulatság. A következő meghívót vettük: Meghívó! A besztérczébányai m. kir. erdőigazgatásának alsó-garami erdészeti altisztiszemélyzete Trnovszky Márkné ó nagysága védnöksége alatt 1900. évi február 3-án a z.-lipcsei táncsterem helyiségeiben Jótékonycélra zártkörű táncmulatságot rendez melyre a czimzett urat és családját tisztelettel meghívja a

rendező bizottság. Belépti díj: személyjegy 2 kor., családjegy 4 kor. Kezdeté 8 órakor.

Gyermekirtó tél. A szigorú tél nagy szerencsétlenséget okozott déli Csehországban, Münnichschlag község határában. A vidéken nagy hózivatar volt, a mely után a falubeli lakosok tizenhárom gyermeket találtak megfagyva. Az iskolából hazatérő gyermekeket valószínűleg utközben lepte meg a hózivatar. Valamennyit egy hófúvásban találtak meg, ott guggoltak egymást átölve, holtan.

Beteg asszony a hóban. Borzalmas bűnyűben folyik a vizsgálat a szegedi vizsgálóbírósnál. Csongrádon több testvér úgy akarta megölni öreg, tehetetlen anyját, hogy mindenféle sanyargatásoknak tette ki. Legutóbb éjnek idején fagyasztó hidegben kitétték a betegnek fekvő. Öreg asszonyt az udvarra a hóba. Félig megfagyva találtak rá a szomszédok. Az édesanya kintzói ellen megindították a vizsgálatot.

Az örökkévalóság. Mi az örökkévalóság? Erre a kérdésre egy keleti költő a következő feleletet adta: Messze keleten, a hova ember el sem juthat, annyira messze esik tőlünk, van egy óriási sziget. Hosszúsága négyszázezer mérföld, szélessége ugyanannyi. Ez a sziget egyetlen hegy, a mely egészen az égboltozatig terjed. A magassága is négyszázezer mérföld. Minden milliomodik esztendőben eljön erre a szigetre egy madár és csőrével a hegyből elvisz egy porszemet. Ha majd a madár ily módon porszemenként elvitte az egész hegyet, akkor lejár az örökkévalóságnak első másodperce.

A birkák, mint tarackpusztítók. A tarackirtására igen jónak bizonyult a tarackos földekre mindaddig birkákat hajtani, míg azokat egészen kopárrá legelték; körülbelül tíz nap múlva a tarack újból kihajt, mire a birkákat újra ráeresztjük. Mintegy nyolcz nap múlva a területet sekélyen felszántjuk és azonnal megboronáljuk. Amint most a terület újból kizöldül, ismét ismét birkákat hajtunk rá, melyek most már nem csak a zöld hajtásokat rágnak le, hanem a gyökereket is megesszik. E szántást és legeltetést a szükséglethez képest ismételjük, végül jó keskenybarázdákat fogván mélyen felszántjuk és meggyőződhetünk róla, hogy a következő évben tarack nem fog mutatkozni.

Az ezüstforintosok alkonya. A kötelező koronaértékszámítás életbe lépésével az egyforintosoknak is bealkonyodik. Már mutatkozik a súlyos ezüstpénzek pusztulásának első jele egy pénzügyminiszteri rendelet formájában. Lukács László pénzügyminiszter ugyanis rendeletet intézett az állampénztárakhoz, hogy ezentúl a fölösleges, vagyis nélkülözhető ezüst egyforintosokat ne a központi állampénztárhoz küldjék be, hanem az Osztrák-Magyar Bank budapesti intézetéhez. A forintosok azután nemsokára mint 5 koronás darabok fognak immár előkerülni. De azért az ezüstforintos még jó pénz, vigyázzon tehát a nép, nehogy a lelketlen kufárok megcsalják.

Hajszálak különbsége. A vöröshaju emberek tudvalevőleg kevésbé vannak a kopaszodásnak kitéve, mint a többiek. Egy orvos erre nézve a következő adatokkal szolgál: A vöröshajuak haja meglehetősen vastag és pedig a vörös haj olyan vastag, mint öt szőke vagy három barna. Harmincezer vörös hajszállal a koponya meglehetősen be van már borítva, míg ennyi másféle hajszál mellett az ember aránylag kopasz. Ugyanolyan párka előállításához százhatvanezer szőke vagy százöttezer barna hajszál szükséges.

A szarvas könnye. A régi tudósok különös gyógyítóerőt tulajdonítottak a szarvas könnyének. Plinius nyomán ugyanis az a téves hit terjedt el régebben, hogy a szarvas természetes ösztöne következtében ellensége és pusztítója a kigyóknak. Szerveit e miatt sokféle módon alkalmazták a múlt századig a kigyóméreg ellen. Ennek a felfogásnak a következőkben ad kifejezést egyik munkájában Párizs Pápai Ferenc múlt századbeli híres orvos:

A' vén Szarvasnak a' szeme szegletén öszveaszott nedvességnél vagy könnyél, nintsen hathatós izasztó állat; annyira, hogy ugyan a patak módgyára foly emberről a' veríték, ha Pápa-fü vizben 3, vagy 4 árpaszem nyomót megiszik benne. E' felől egy régi Theomnestus nevű Ló-orvos írja; hogy, "midőn a Szarvas béliiben Geleszta terem akkor a természet indításából Kigyóbarlangot keres, s' onnan a Kigyókat orrával kiszurja s' meg-éshi; ottan forrásra siet, 's az orrát mélyen belé dugja a' hideg vízbe 's úgy fujja ki a' szemén a mérget. Az a' méreggel együtt kifolyt könnye, osztán a' szeme szegletein megasz erősen, mint a kő; és igen sik, mintha megpallérozták volna. De végre, mivel nehezen lát tőlle, le dörgöli a' Szarvas. Törökországban ez igen kedves, igen meg-is tartya a' ki — kaphattya: — úgy írják kiváltképpen az Asiai Törökök felől.

Pórujárt vadorzók. A veszprémmegyei Porváról írják, hogy az ottani erdőben egy vadorzó véletlenségből meglőtte társát. Fegyverével babrált, miközben puskája elsült s a lövés az előtte haladó másikat érte. A meglőtt vadorzó élet-hálállal vívódik.

Ez is takarékoság! A nagyvárad i rgalmasrend foghuzó műtermébe a napokban beállított egy öreg darvasi paraszt. Nyögött, mialatt letelepedett a hatalmas karosszékre, a szerzetes pedig műszerével hozzáfogott a beteg fog kereséséhez. Megkopogtatja az egyik harapószerszámot:

— Ez fáj ugy-e?

A magyar busan ingatja a fejét.

— Nem a' főtisztelendő uram, de csak huzza ki!

A műszer pedig kopogott tovább a fogsoron:

— Tán ez fáj?

— Ez se fáj, de csak tessék kiszedni!

A szerzetes vonakodott, a beteg azonban követelődött:

— Csak tessék, ha mondom!

És a két fog diadalmasan vonult ki, nyomában ömlött a jóféle magyar vér. Kevéske ecet hamarosan megszüntette a vérzést, mire újra kezdődött a fájós fog kutatása:

— Ahá ez az odvas fog, ugye bátyó?

A beteg csak int, csak bólogat s fájdalomában lehunyja a szemét. Az operáció végén aztán megkérdezték a darvasi polgártársat, hogy miért huzatta ki erővel a fogát.

— Hát instálom — mosolygott az öreg — ritkán járok be a városba, s ha már egyszer itt vagyok, jobb ha most huzatom ki a nyavajást, mint akkó, ha megfájul... Legalább megtakarékok egy utat!

Szerencsétlenség vadászat. A csongrádmegyei Szegvár község határában Bihari Mihály szegvári birtokos nagy vadászatot rendezett. A gazda maga nem igen vadászott, csak ügyelt, hogy minden rendben menjen. A mint egy izben vendégei után nézett, egy sűrű akácos szélén észrevette, hogy Terjék János hajtó az árokba zuhant. A puská csövét nyújtotta utána, ő

maga pedig megmarkolta a fegyver agyát s úgy huzta föl teljes erejével a hajtót. Terjék már félig kikapaszkodott az árokból a mikor Bihari megbotlott s ijedtében úgy kapott előre a kezével, hogy elcsattantotta a puská ravaszát. A fegyver nagyot dördült s a hajtó halálra sebezten hanyatlott vissza az árokba. Egész marékkaal furódott a nehéz sörét a mellkasába s néhány perc mulva irtózatoss kinok közt meghalt. Az esetet nyomban bejelentették a szentesi járásbírósnál.

Szerkesztői üzenetek.

Géczy Kálmán urnak, Nagy Zsám. A röpiratot f. hó 28-án másodizben is postára tettük, kérjük szíves értesítését, hogy megkapta-e? **Schneller Lipót** urnak, Kis-Gyánt. A hirdertmény dija 1 korona és 20 fillért tesz. Az ön által lőtt madár nem vadlud, hanem csakugyan gyöngyér lesz. **Nagy József** urnak, Apez. A csóportképet legközelebb megkapja. Röpirat ment.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

Állást keres

37 éves, nős, rom. kath. erdőőr, ki már 8 éves korától kezdve fegyverrel bánik s 1881—1894 években vadászatból élt; 7 év óta erdőőri szolgálatot teljesít, az erdőőri szakvizsgát jó sikerrel letette s a folyó év őszén a vadőri vizsgát is le fogja tenni. Legszívesebben udvari vagy körvadász állást foglalna el. Ki ilyenről tudna, vagy ki alkalmazni óhajtaná, forduljon a következő címre: Schneller Lipót urad. erdőőr, Kis-Gyánt, u. p. Pinczhely, Tolna megye.

!! MEGJELENT !!

és 2 korona beküldése után azonnal bérmentve lesz megküldve a

RÖPIRAT

mely kizárólag az erdészeti altiszti személyzet helyzetével foglalkozik. Az érdekes műnek egy erdészeti altiszt asztalán sem szabadna hiányozni.

Előzetések az „Erdészeti Ujság” kiadóhivatalának Szászsebes (Erdély) küldendők.

MEGJELENT

a

BLUM ÉS TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legújabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú cégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmivelésügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

cégünk ujjalag megbízott
a nagytekintetű erdőtiszték és az erdészeti altiszték egyenruha szállításával.

Tisztelettel értesítjük, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI UHAK

a legjobb francia és angol divat szerint készíttetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly cégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni.

Kiváló tisztelettel

BUDAPEST, IV.

Sütő utca 2, Szervitater sarkán.

BLUM és TARSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József főherceg udvari szállító.
Szerb kir. udvari szállító. A földm. m. kir. miniszterium szállító

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.